

A városi jéggyár nem tudja kielégíteni a szegedi jégszükségletet

Küldöttség a városházán a tarthatatlan helyzet ügyében — A polgármesterhelyettes engedélyt adott a tiszai természetes jég használatára

(A Délmagyarország munkatársától.) A legutóbbi vasárnap igen kellemetlen meglepetést hozott azok számára, akik a városi jéggyárral álltak összeköttetésben, de leginkább a vendéglősök és a kávéosk, valamint a cukrászok számára. Kiderült, hogy

a városi jéggyár a rekkenő hőségben képtelen volt vállalni kötelezettségének teljesítésére,

üzletfeleinek csak redukált mennyiségben szolgáltatva ki a műjeget, ami rendkívül nagy károkat okozott mindenfelé. Az újszegedi strandok például csaknem teljesen jég nélkül maradtak, de nagy nehézségekkel kellett megbirkózniuk a városi üzleteknek is. A cukrászok készülékeiben megolvadt a fagylalt, a vendéglőkben langyos sörrel szolgáltak től és hiábavaló volt minden panasz, minden kérés, az egész városban nem lehetett műjéghez jutni. Igaz ugyan, hogy a természetes jéggel megtöltött vermek szinte érintetlenek a tél óta, de a természetes jég felhasználását szigorúan tiltják különböző rendelkezések.

Az érdekeltek körében a jéghiány és az ebből származó tekintélyes károsodás természetesen igen nagy és érthető elkeseredést keltett. Olyan hírek terjedtek el a városban, hogy

a jéggyár vasárnapi termelésének javarészét Hódmezővásárhelyre adta el és a szegedi vendégek számára ezért nem jutott már megfelelő mennyiségű műjég.

Valószínű, hogy ennek a hírnak van is valami komoly alapja, mert hiszen vasárnap nem volt nagyobb a hőség, mint a megelőző napokban és így a jégfogyasztás sem lehetett jelentékenyebb.

Az érdekeltek elhatározták, hogy sérelmeik orvoslása érdekében a jéggyárat fenntartó város hatóságához fordulnak. Kedden a vendéglősök népes küldöttsége jelent meg Fodor Jenő polgármesterhelyettes előtt Schermann Kálmán vezetésével.

Schermann Kálmán ismertette a vendéglősök sérelmeit. Hangsúlyozta, hogy a bajoknak az a tanácsú határozat a forrása, amely tiltja a Tisza természetes jégének hűtési célokra való felhasználását, tehát arra kéri most a város hatóságát, hogy változtassa meg ezt a sérelmes intézkedést és úgy a vendéglősök, mint a nagyközönség érdekében

adjon engedélyt a tiszai jég felhasználására, mert a városi jéggyár nem képes kielégíteni a jégszükségletet.

Fodor Jenő válaszában kijelentette, hogy a vendéglősök alaptalanul illetik szemrehányásokkal, mert nem a tanácsú tiltott meg a természetes jég használatát, hanem egy miniszteri rendelet, amely kötelező az egész országban. A tanács maga sem helyeselte ezt a rendelkezést, azonban azt mégis végre kellett hajtania. Maga a polgármesterhelyettes abszurdumnak tartja ezt a rendeletet és a kérdés tárgyalása alkalmával a tanács minden tagja érezte, hogy a rendelet lehetetlen helyzetet teremt Szegeden. A jéggyár ugyanis teljes erővel dolgozik, termelését tovább már nem fokozhatja, ha pedig így sem elégítheti ki a szükségletet, arról a város tanácsa nem tehet.

A küldöttség egyik tagja közbeszólás formájában megjegyezte, hogy a városi jéggyár

legalább azt tegye meg, hogy az ötven kilós tételeket szállítsa el a megrendelőkhöz.

Fodor Jenő erre kijelentette, hogy a fuvar költség teljesen fölemésztené ebben az esetben a jéggyár bevételeit, erre tehát az üzem semmi esetre sem vállalkozhatik. Elmondotta ezután, hogy a természetes jégre elrendelt tilalom feloldását a kiskereskedők és a kisvendéglősök is kérték, a kérés teljesítése azonban nem tartozott a tanács hatáskörébe. Most, hogy a kérelemhez a nagyvendéglősök is csatlakoztak.

a tanács táviratilag fogja kérni

A gazdasági decentralizációnak messzire meg kellett volna előznie a kulturális decentralizációt

A Délmagyarország akciója a szegedi kereskedelem és ipar érdekében

A Délmagyarország vasárnapi cikkében megindított mozgalom élénk visszhangot keltett úgy a kereskedelem és ipar, mint a közönség körében. A mozgalom csak helyeselhető, mert a kollektív fellépésben és szervezetségben rejlő erőt hangsúlyozza és remélhetőleg oly lavinát fog megindítani, amely a gazdaságnak csak hasznára fog válni.

A jelszót kulturális téren kiadta a kultuszminiszter. Minthogy azonban a kereskedelem terén, — amely szempontból a mozgalom jelentőségét megvilágítani kívánom, — a kormányzat egyáltalán nem folytat irányító tevékenységet, maga a vidéki kereskedelem kénytelen létérdekeit megvédeni és ezzel az ország közgazdaságának is hasznos szolgálatot tenni.

Sajnos, a magyar társadalomnak a szervezéshez nincs érzéke és így képtelen a csonka országban még megmaradt életlehetőségeket kellően kiaknázni. A kereskedő osztály az, amely a forgalom mintaszerű megszervezésével utat mutat a többi társadalmi osztálynak a rájuk váró feladatok racionális formában való megoldása tekintetében.

Ha a Délmagyarország akciójának egyéb jelentősége nem volna, minthogy példát ad egy társadalmi osztály érdekeinek a sajtó nyilvánossága útján, — tehát az önszegély eszközével, — való megvédésére, már akkor is elérte volna célját.

De a mozgalom mögött egy jelszó buvik meg, amely jelszó a közeljövő gazdasági politikájának irányító gondolata kell legyen és ez a gondolat:

a gazdasági decentralizáció.

Az egész ország közvéleménye helyesli és politikai felfogásra való tekintet nélkül támogatja Klebelsberg decentralizáló kulturpolitikáját, amelynek végcélja, hogy az országot négy kultúrtartományra ossza fel. Ezek központjai az egyetemi városok, amelyek felé minden kulturmozgalom irányul és amelyek a körülöttük levő tartományokat kulturájukkal elárasztják.

A gondolat szép és helyes. De van egy eredendő hibája: megvalósíthatatlan és csak terhes humpoggá, elviselhetetlen budget-tétellé válik biztos gazdasági alapépítmény nélkül. Érzésünk szerint

a gazdasági decentralizációnak, a vidék szisztematikus megszervezésének messzire meg kellett volna előznie a kulturális decentralizációt,

a sérelmes rendelkezés feloldását a kormánytól

azzal az indokolással, hogy a jéggyár képtelen műjéggel ellátni a várost és hogy a nagy hőség következtében fokozottabb a szükséglet.

— Addig is, amíg erre a táviratra a válasz megérkezik — mondotta a polgármesterhelyettes —, saját felelősségemre augusztus elsejétől megengedem, hogy a vendéglősök kizárólag hűtési célokra felhasználhassák a Tisza természetes jégét, de csak olyan módon, hogy ez a közegészségügyi szempontból nem kifogástalan jég a fogyasztásra szánt cikkekkel közvetlenül ne érintkezzék, tehát csak hordó, palack és jégszekrény hűtésére.

A küldöttség megnyugodva vette tudomásul Fodor Jenő választát.

mert rég elismert szabály, hogy igazi kultúra csak ott terem, ahol rendben van az emberek szénája, ahol nincsenek nyomasztó megélhetési gondok és ahol széles társadalmi rétegek fogyasztóképesek és elsőrendű szükségleti cikkek könnyű megszerzése után kulturális szükségleteik kielégítésének vágya ösztönszerűen merül fel.

Addig azonban az egész országnak tantalusai kint jelent az így megszerzendő ugynevezett »kulturföldény«, amely nem a széles néprétegek ösztönszerű kultúrzsomjának pillérein nyugszik, hanem csak agyontámogatott erőlködés, amely a befektetések arányához mért eredményeket soha sem fogja meghozhatni. Kulturföldényünkkel hasonlítani fogunk anyagiakban lerongyolódott középosztályunkhoz, amely éppen műveltségénél fogva viseli nehezebben kultúrája és anyagi nyomorusága terhét.

Egyetemeken tanulják a másodéves jogászok, hogy kultúr-szükségletek csak az elsőrendű életszükségletek telítése után kerülhetnek kielégítésre. De a kultúrtartományok fővárosainak egyetemeken tanított elvek az életben nem valósulnak meg. Hiába, úgy látszik, nem az életnek, hanem az iskolának tanítanak az ország sorsát intéző felnőtt jogászok.

Amit tehát a kormányzat az egyetemeken tanított és helyesnek elfogadott elvek dacára sem hív életre, azt a közgazdasági élet porondján küzdő társadalmi osztályoknak a maguk erejéből kell megvalósítaniuk.

A gazdasági decentralizációnak jönnie kell.

Nemcsak azért, mert a mi kulturális decentralizációnk speciális épülete, melynek felépítésére a magyar társadalom már eddig is oly sokat áldozott, össze fog omlani a gazdasági decentralizáció szilárd alapépítménye nélkül, hanem azért is, mert a világháború után egész Európában inaugurált védővamos rendszer folytán ez a szükséglet benne van a levegőben. Ahány ország van Európában, annyi gazdasági egység keletkezett. Amelyik meg akar maradni, annak a végtelenségig meg kell szerveznie önmagát. Ez pedig másként nem megy, mint gazdasági decentralizáció útján. Eklátáns példa a német birodalom, amelynek egyes országai mindmégannyi gazdasági tartományok is. Melyik müncheninek, vagy lipcseinek jutna eszébe Berlinbe menni vásárolni? Azt biztosan árulónak tartanák Münchenben, vagy Lipcsében. Igaz, hogy a bajor, vagy a szász kereskedelem meg is van szervezve!

Nos, ugyanez a magyar társadalom köte-

ZORO és HURU: A két diplomata

és a Kélmázsás menyasszony szerdán a Belvárosi Moziiban
Előadások kezdete: 6, 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor

Douglas Fairbanks

és **Ne játszd a tüzzel** szerdán és csütörtökön a Korzó Moziiban
Előadások kezdete: 8 és 10 órakor

Ne légy babonás

nagy filmje: szerdán és csütörtökön a Korzó Moziiban
Mindkét előadás a nyári helyiségben